

FISKENS Mentorordning - *fra de unges perspektiv*

Juni 2023

Indhold

Side 3	Baggrund og metode
Side 4	Et mentorforløb fra start til slut
Side 5	Vejen ind i mentorordningen
Side 8	De unges motivation
Side 10	Aktiviteter
Side 11	De unges udbytte
Side 13	Betydningen af frivillighed
Side 14	Den narrative metode som grundlag for mentorenes arbejde

Baggrund og metode

Denne undersøgelse er en del af en større evaluering af FISKENS mentorordning.

Undersøgelsen har til formål at give indblik i, hvilken betydning mentorordningen har for de unge – set fra de unges perspektiv.

Viden fra undersøgelsen vil blive anvendt i den videre udvikling af FISKENS mentorordning, og drøftet med mentorerne.

Undersøgelsen giver indblik i **to overordnede spørgsmål**:

- Hvilken betydning har mentorordningen for de unge, der er med?
- Hvilken betydning har det, at det er frivillige, der er mentorer?

Undersøgelsen er baseret på **interview med unge**, som er en del af mentorordningen. Interviewene er gennemført i et samarbejde imellem Pluss og projektlederen for FISKENS mentorordning. Dernæst har Pluss lavet en deskriptiv analyse af data, som er blevet nuanceret og kvalificeret i samarbejde med projektlederen.

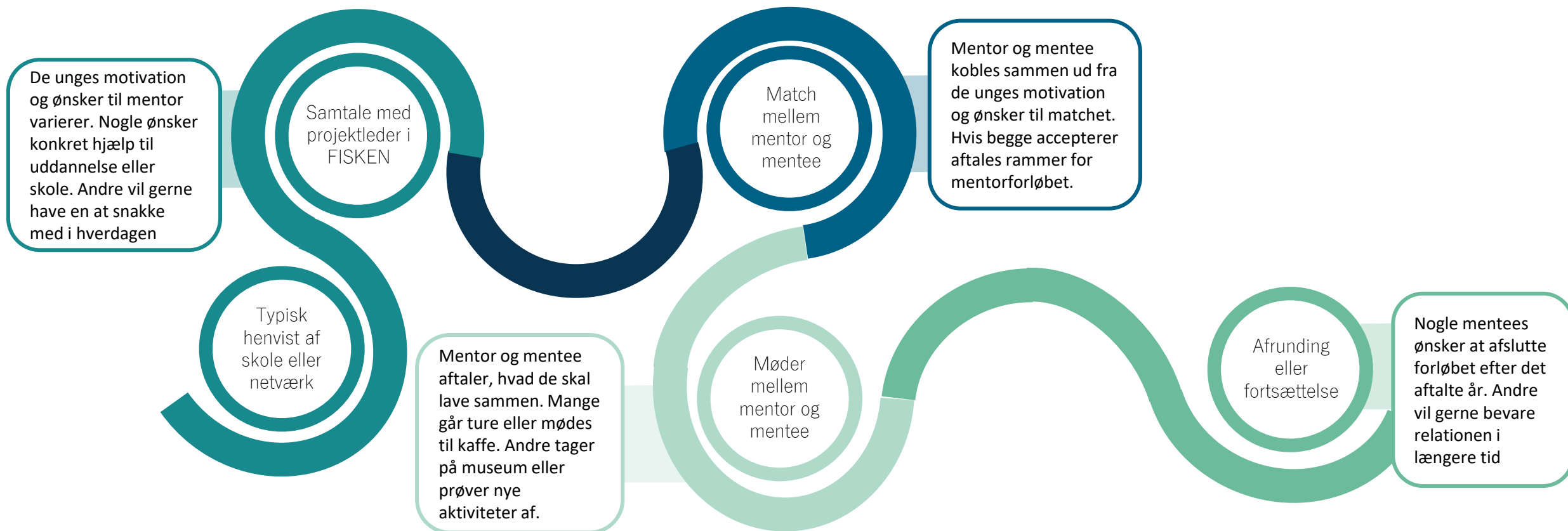
Datagrundlag

Som grundlag for undersøgelsen er der blevet gennemført interview med **11 unge**, som er en del af mentorordningen.

De unge er blevet udvalgt ved at spørge samtlige unge i mentorordningen, hvem der havde lyst til at deltage i interview. Heraf meldte 11 unge tilbage, og vi valgte at interviewe dem alle.

Denne **udvælgelsesstrategi** er valgt, fordi vi vurderede det som væsentligt, at de unge havde lyst til at fortælle om deres relation til mentoren, som kan have en ret personlig karakter. Strategien har resulteret i nogle righoldige data, og de unge gav udtryk for, at det havde været en positiv oplevelse at blive interviewet. Den valgte strategi betyder, at der kan være en bias i retning af positive input, da man kan have en hypotese om, at det særligt er de meget tilfredse unge, der har meldt sig som informanter.

Et mentorforløb fra start til slut

Brug for et kærligt skub

Veje til mentorordning

Mere end halvdelen af de unge hører om mentorordningen gennem deres skole, hvor en lærer eller vejleder hjælper med at formidle kontakten.

FISKEN samarbejder også med socialforvaltningen i Københavns Kommune, og her hører de unge om projektet gennem deres sagsbehandler og tager så selv kontakt.

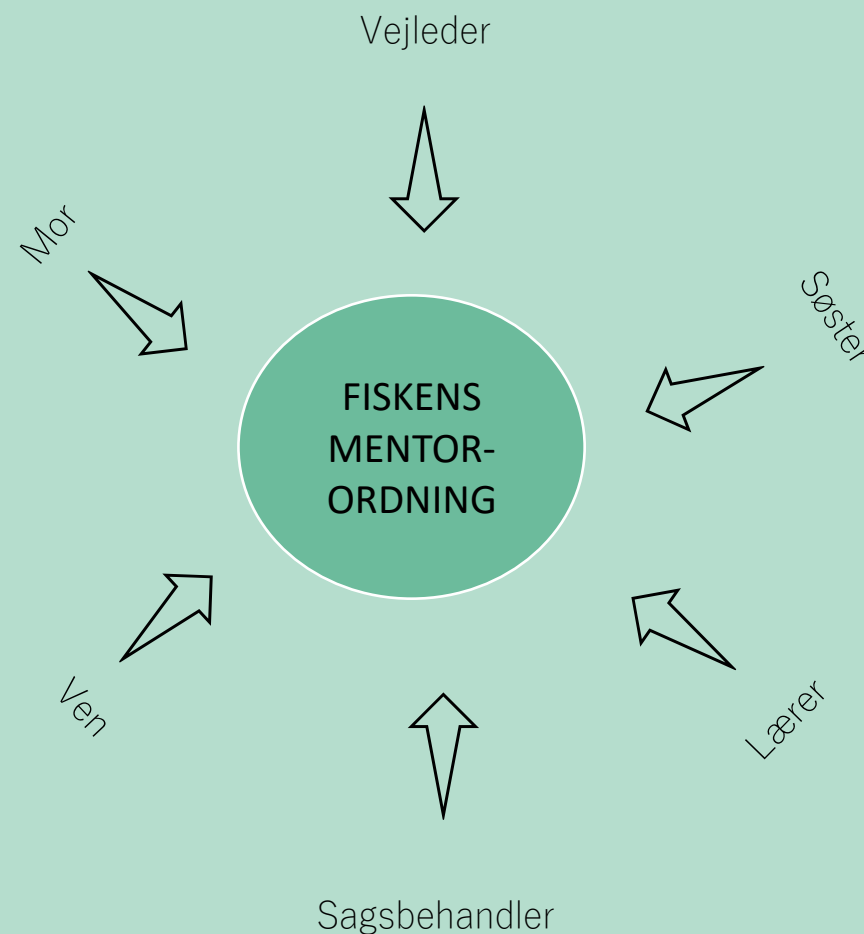
Andre igen bliver opfordret af deres familie, kollegaer eller venner, der måske selv er i mentorforløb eller har læst om ordningen. En del unge rekrutteres internt i FISKEN, hvor de benytter andre tilbud.

Fælles for de unge er, at de har brug for en opfordring eller et kærligt skub for at finde vej til mentorordningen.

“

Min mor foreslog det til mig. Først var jeg lidt imod, men så kunne jeg godt se, at jeg havde brug for hjælp fra en der var i branchen. Og der kunne min mor ikke hjælpe mig

”

Et godt match kræver omtanke

Matchingprocessen

Mentorordningens første skridt er en grundig matchingproces, hvor forventninger, behov og ønsker afklares.

Den unge og mentoren deltager i en **afklarende samtale** med projektlederen for mentorordningen for at sikre, at de er motiverede og har lyst til at indgå i en relation til et andet menneske. Derudover gennemgås gensidige forventninger.

Projektlederen laver **et match** mellem en mentee og en mentor på baggrund af fælles interesser, personlighed og mentorens kvalifikationer.

Når der er et muligt match, **ringer projektlederen til mentoren** og fortæller om den unge, for at afklare om mentoren er i stand til at hjælpe den unge, der hvor behovet er.

Mentor, mentee og projektleder mødes til et **første møde** i FISKEN, hvor en egentlig samarbejdsaftale udarbejdes.

De skal kunne relatere til hinanden

Det gode match

De fleste unge oplever matchet som velfungerende, og de synes, at de får det ud af relationen, som de havde håbet på.

Der er fem forhold, som især har betydning for, at det bliver et godt match:

1. Projektlederen skal være oprigtig **nysgerrig** og optaget af at forstå den unges behov og interesser.
2. Projektlederen skal være i stand til at finde en mentor, som **opfylder det, den unge efterspørger**. Det kan betyde, at den unge må vente lidt på et match, og at projektlederen skal være aktivt opsøgende og fx rekruttere en mentor i eget netværk.
3. Der skal være **en fælles referenceramme** imellem den unge og mentoren, så de kan relatere til hinanden, og de har relativt nemt ved at knytte et bånd.
4. Mentoren skal kunne **forstå den unges hverdag**, så den unge kan få hjælp til at navigere. Det kan fx være, at de er inden for det samme erhverv.
5. Alder har en positiv betydning, da de unge sætter pris på, at mentoren har **erfaring at trække på**.

“

”Jeg havde brug for en fra samme branche”

”Det betyder meget, at han er ældre. Så er det nemmere at åbne op”

”Han har også pakistanske rødder, så hans erfaringer stemmer overens med mine”

Fra det konkrete til det alment menneskelige

De unges motivation

De unge bruger forskellige ord om deres motivation for at få en mentor. Det er et gennemgående træk, at de unge ønsker sig en ekstra voksen, der kan **guide dem i overgangen fra ungdomsliv til voksenliv.**

De ønsker sig en voksen, de kan have en relation til, og som kan være et spejl for de forskellige ting, de oplever, overvejer og bakser med. En voksen der kan hjælpe dem med tage næste skridt, når de møder forskellige udfordringer på deres vej.

De **unges behov er ret forskellige**, og de går fra at være meget konkrete til at have en mere abstrakt og almen menneskelig karakter.

I figuren til højre har vi illustreret denne forskellighed.

Konkrete
behov

"Jeg ville gerne have hjælp til jobsøgning"

"Jeg havde brug for en fra samme erhverv, der kunne hjælpe med at sige; whats right and whats wrong"

"Jeg ville gerne have hjælp til at strukturere mit liv. Få rytme i dagen"

"Jeg havde brug for en jeg kunne vende ting med. Få nogle flere synsvinkler"

"Jeg havde brug for en der kunne holde mig i hånden, når jeg har det lidt svært"

"Jeg ville bare gerne have en social relation til nogen"

Alment
menneskelige
behov

Eksempel 1

Mentorforløb for ung kvinde

"Jeg ville gerne have en rytme i dagen. For som sygemeldt er det første gang, jeg ikke har læst eller arbejdet"

Skrevet på venteliste indtil der var et match

Matchet med kvindelig mentor

"Det hjalp rigtig meget at komme ud og snakke med hende om de ting, jeg er interesseret i. Hun er rigtig god til at spørge, hvad jeg har lyst til."

"Jeg vil gerne fortsætte. Jeg skal tilbage til skole og i praktik. Så fortsætte med at mødes, når man har tid til det."

Brug for hjælp til at strukturere hverdagen

"Jeg både lærte rigtig meget og var i rigtig godt selskab. Jeg var ikke presset til at være der. Jeg havde lyst til at være der. Jeg var afslappet og tryk."

Møder med mentor

"Hun har fået mig til at prøve boksning og karate. Det ville jeg aldrig selv have gjort. Og nu er yoga en del af mit liv. Jeg laver yoga morgen og aften."

Ønsker at fortsætte relation

Gåture og cafebesøg er populære

Aktiviteter

De unge fortæller om **gåture og cafébesøg** med lange og dybe samtaler, hvor de kan tale med deres mentor om ting, de ikke kan tale med andre om. For nogle har samtalerne en mere praktisk og konkret karakter.

Mentorerne motiverer gennem aktiviteterne de unge til at **udforske deres interesser** og blive klogere på, hvad de godt kan lide. For eksempel fortæller en ung, at hendes mentor har motiveret hende til at dyrke hendes skriveinteresse, og en anden fortæller om en museumstur, der gav hende adgang til et sted, hun aldrig ville komme på egen hånd.

De unge fortæller, at de **snakker om mange forskellige ting** med deres mentor, og at det kan være meget forskellige emner fra gang til gang.

Nogle af de unge er meget bevidste om, at mentorrelationen ikke skal være det samme som en ven, mens andre deler meget personlige og fortrolige ting med deres mentor. Det lægger op til at mentor også selv må være **åben om eget liv og erfaringer**, så der kan opstå en gensidighed i relationen.

"Vi tager ud og drikker kaffe eller går en tur."

"Vi tager på bastarden og spiller spil, fx 500"

"Museum, restaurant, gåtur, nogen gange tegner vi sammen på museet"

"Jeg deler nogle ting med mentor, som jeg ellers ville holde for mig selv eller måske kun dele med en god ven eller psykolog"

"Det er meget personlige og fortrolige ting, vi taler om"

Alle de unge får noget ud af det

De unges udbytte

GLÆDE

De unge oplever en stor glæde ved at have en mentor, og det gør en forskel for dem. De er taknemmelige overfor mentor, og det betyder noget at have en relation til et andet menneske.

”For mig har bare tanken om at jeg havde muligheden (for at række ud) gjort at jeg behøvede det mindre”

LIVLINE

Flere unge omtaler deres mentor som en livline. Det betyder noget for dem, at de har en voksen, de kan tage fat i, hvis der er behov – også selv om behovet måske ikke er der lige nu.

”Bare det at have en at snakke med betyder noget”

KONKRET HJÆLP

De unge får bl.a. hjælp til skolearbejde, uddannelsesspørgsmål, at navigere mellem offentlige instanser og til at få struktur på hverdagen.

ÅBNE VERDEN OP

De unge bliver introduceret til nye aktiviteter og steder, som udvider deres horisont og motiveret dem til at prøve nye ting. De får nye perspektiver på verden og oplever en forbundethed til nye steder.

”Når man har en voksen, der fortæller én, at man kan meget mere end man tror, så får man en helt ny forestilling om sig selv”

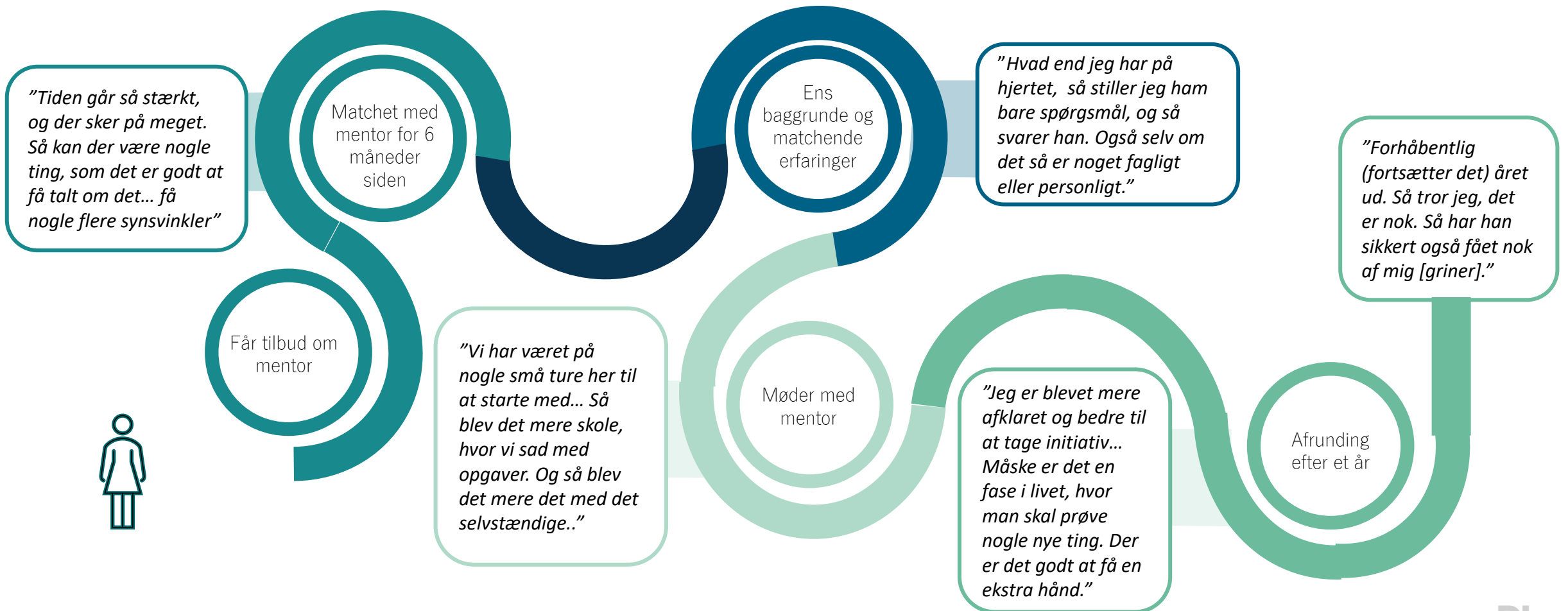

PERSONLIG UDVIKLING

De unge får større selvstændighed, selvsikkerhed og selvindsigt. De står stærkere i sig selv og ser sig selv med nye øjne.

Eksempel 2

Mentorforløb for ung kvinde

Det er vigtigt for de unge, at mentorerne er frivillige

Betydningen af frivillighed

Mentorerne i FISKENS mentorordning er frivillige, og de får **ikke nogen form for kompensation**, for den tid, de bruger. Dette på trods af at nogle af de unge beskriver, at de har en ret hyppig kontakt. En ung kvinde fortalte fx *"hun spørger hvordan jeg har det hver dag – og jeg spørger til hende."*

De unge sætter pris på og er **imponerede over, at mentorerne er frivillige**. De fortæller, at de måske kunne have gjort nogle af de sammen ting med en lønnet mentor. Men det får dem til **at føle sig som noget særligt**, at mentorerne har lyst til at snakke med dem og bruge deres fritid med dem.

Nogle af de unge nævner, at relationen måske ville være **anderledes, hvis mentorerne fik løn**. En ung siger fx *"hvis man får løn, ville det virke mere obligatorisk og lægge pres på skuldrene."*

En lønnet mentor kunne også få den unges problemer til at føles større og mindre normale. Som om man er på vej ud på et sidespor. En ung forklarede det sådan; *"Jeg tror jeg ville føle jeg havde større problemer, hvis man skulle betale en for at forholde sig til ens udfordringer."*

"Når hun er frivillig, gør det den forskel, at det faktisk bare er hende, der gerne vil hjælpe"

"Jeg kunne ikke tro det. At ville gøre det for en anden. Det må betyde, at man har håb og kærlighed i sit hjerte."

"Det betyder, at han giver en fuck. Har gør det ikke for pengene"

"Det er anderledes, når min mentor er frivillig, og ikke gør det for pengenes skyld"

"Det gør det lidt specielt...man føler sig mere særlig."

Den narrative metode træder igennem

Mentors væremåde

I FISKEN lærer mentorerne at benytte en narrativ og anerkendende praksis i deres relation til de unge.

Kort fortalt går metoden ud på, at mentoren **stiller åbne og nysgerrige spørgsmål** til den unge. Via spørgsmålene kan mentorerne bidrage til at kvalificere den situation, den unge står i.

Bevidning er ligeledes et centralt element i metoden. Her lytter mentoren til den unge, og dernæst italesættes de værdier, meninger og fortællinger, som er kommet til udtryk i det, den unge har sagt. Herved viser mentoren, at man hører godt efter, og man kan hjælpe den unge med at **se sig selv med lidt nye øjne**. Det kan fx være ved at italesætte nogle af de små initiativer, den unge har taget, og som er kommet til udtryk i fortællingen.

Denne måde at lytte og tale med de unge på, kan genfindes i interviewene. De unge fortæller, at deres mentor har hjulpet dem til at se sig selv på en anden måde **og ikke være så hårde ved sig selv**. I stedet viser mentorerne dem, hvordan de ser ud i deres øjne, og hvilke kvaliteter de ser. En ung siger fx: *"jeg føler mig ikke så anderledes eller forkert, selvom jeg har en psykisk diagnose."* En anden fortæller: *"når hun fortæller, hvordan jeg er mere udviklet end hun var på min alder bliver jeg overrasket over, at jeg faktisk er kommet ret langt i mit liv."*

Nysgerrighed og anerkendelse

De unge fortæller, at deres mentorer er gode til at stille spørgsmål og **tage godt imod det de fortæller**, hvilket gør det nemmere at åbne op.

"Hun får mig til at tænke over tingene, fx hvad fik dig til at komme videre"

"Han tager det stille og roligt. En ting ad gangen."

De unge beskriver også, hvordan det at deres mentor ikke kendte dem i forvejen og ikke er fra deres omgangskreds gjorde det **nemmere at åbne op**, men også gav mulighed for at have et nyt blik på sig selv:

"Fordi hun har været en fremmed i starten har hun set mig for den jeg er."

"Det var fedt at møde et helt fremmed menneske, så man kan præsentere sig selv, som man selv vil."

Eksempel 3

Mentorforløb for ung mand

"Jeg havde ikke så store forventninger. Jeg har haft forskellige støttepersoner, og det har ikke været en positiv oplevelse... meget snak men ingen aktioner."

Matchet i snart et år

Brug for hjælp til økonomi og livsstil.

"Han er støttende, hjælpsom, og han er der bare. Han hjælper mig med det, jeg har brug for."

Ældre mentor, der er god til at give råd

"Han er ældre, og jeg er yngre. Han er god til at give råd ift. den situation jeg er i. Så er det ikke så svært at åbne sig op."

Møder med mentor

"Det vigtigste jeg har fået ud af det, det er at blive mere selvsikker i mig selv. Især det med vagtkurset... jeg kunne ikke have klaret det uden ham."

"Det skal vi i hvert fald (fortsætte). Hvis jeg går igennem et eller andet, eller bare har brug for at snakke, så ringer jeg til ham."

Fortsættelse af relation

OM PLUSS

Siden 2001 har vi bistået virksomheder, organisationer og samfundsinstitutioner i at udvikle og realisere deres potentialer. Det sker via udvikling af governance, strategi, ledelse og organisation, samt ved at skabe overblik, beslutningsgrundlag og læring gennem strategiske analyser og evalueringer. I vores adfærd og tænkning styres vi af tre værdier: Værdiskabelse, fairness og troværdighed. Konsulenterne arbejder over hele landet ud fra vores kontorer i Aarhus og København.